

सि०कौ० “दूराङ्गूते च” पा० । “दूरात् सम्बोधने यद्वा-
क्यन्तस्य टेः सुतः स्यात् । सक्तून् पिव देवदत्तश्च !” है हे
प्रयोगे हैहयोः” पा० । एतयोः प्रयोगे दूराङ्गूते यद्वा-
क्यन्तस्य हैहयोरेव सुतः स्यात् । हैर राम ! राम ! हैश्
“गुरोरन्ततोऽनन्त्यस्याख्येकैकस्य प्राचासु” पा० दूराङ्गूते
यद्वाक्यन्तस्य ऋद्धिचखानन्त्यस्यापि गुरोर्वा सुतः स्यात् ।
देश्वदत्त । देवदत्त । देवदत्त । गुरोः किम् । वकारात्
परस्य अकारस्य सा भूत् । अन्तः किम् । जणश्च एकैक-
पङ्कणं पय्यायार्थम् । इह प्राचासमिति योगो विभज्यते
तेन सर्वः सुतो विकल्प्यते “असुतवदुपस्थिते” पा० ।
उपस्थितोऽनार्थ इति शब्दस्तस्मिन् परे सुतोऽसुतवद्भवति ।
असुतकार्यं यथादिकङ्करोति । सुक्तोक्त इति ।
सुक्तोक्ति । वत् किम् असुत इत्युक्ते सुत एव नि-
विध्यते तथा च प्रदद्यान्त्ये प्रकृतिभावे सुतस्य अवयवस्य
स्यात् । अग्नीश् इति । “इश् चाक्रवर्णस्य” पा० इश् सुतो-
ऽचि परेऽसुतवद्वा स्यात् । चितुर्हीति चितुर्हिश्
इति । चितुर्हिश् इदं चितुर्हौदम् । उभयत्र विभा-
ज्यम् “सोमस्यादाने” पा० ओंशब्दस्य सुतः स्यात् आ-
रम्भे । ओश्च अग्निमीडे गुरोर्हितम् । अग्न्यादाने
किम् ओमित्येकाक्षरस्य “ये यज्ञकर्माणि” पा० येश्च यजा-
महे । यज्ञेति किम् ये यजामहे “प्रकृष्टेः” पा०
यज्ञकर्माणि टेरोमित्यादेशः स्यात् । अपां रेतांसि जित्वा-
तोश्च । टेः किम् हन्ते अन्त्यस्य सा भूत् । “याज्यान्तः”
पा० ये याज्यान्ता मन्त्रास्तेषां न्यस्यतेः सुतो यज्ञ-
कर्माणि । जिह्वागन्ते ! चक्षुषे हव्यवाहश्च । अन्तः किम् ।
याज्यानामृचां वाक्यसमुदायकृपाणां प्रतिवाक्यं टेर्न
स्यात् । सर्वाण्यस्य चेषप्रते “ब्रूहि प्रेष्योऽसौ ब्रूवौ बडा-
वाहनामादेः” पा० एषासादेः सुतो यज्ञकर्माणि । अ-
ग्नयेऽनुब्रूश्चि । अग्नये सोमयानि प्रेष्यत् । अस्तु ग्रीश्
षट् । सोमस्याग्ने ब्रूहि वौश् षट् । अग्निमाश्च वह
“अग्नीत् प्रेषणे परस्य च” पा० अग्नीषः । तेवणे आदेशः
सुतस्तस्यात् परस्य च । ओश्चावह नेह अग्नीदग्नीन्
विहरश्च । वहिष्पृणीहिश्च । “विभाषा पृष्टप्रतिवचने
हेः” पा० सुतः । अकार्षीः कटम् अकार्षीः हिश्च । अकार्षी-
हि । पृष्टेति किम् कटं करिष्यति हिश्च । हैः किम्
अरोमि ननु “निष्ठहानुवोगे च” पा० अहं यद्वा-
क्यन्तस्य टेः सुतो वा । अदानावास्तेत्याख्ये । अदा
अदावास्तेवेवादिनं युक्त्या अदावात् प्रच्याय प्रयत्न-

युज्यते । “आन्नेडितस्मार्त्तने” पा० दस्यो दस्योश्चात-
मिष्यामि त्वाम् । आन्नेडितपङ्कणं द्विकृत्तोलक्ष्यम् ।
चोरश्च चौर । “अङ्गयुक्तान्तिङाकाङ्गम्” पा० अङ्ग-
नेन युक्तान्तिङन्तं पुनते । अङ्ग कृजश्च इदानीं चाख्यसि
जालम् ! । तिङ् किम् ? अङ्ग देवदत्त ! मिथ्या वदसि ।
आकाङ्गं किम् अङ्ग पच । नैतदपरमाकाङ्गति । भर्त्-
सन इत्येव । अङ्गाधीन भक्तत्व दास्यामि । “वि-
चार्यमाणानाम्” पा० वाक्यानां टेः सुतः । होतव्यं
दीक्षितस्य नृचश्च इ । (वज्रमाणेन एतः स्थाने इः)
न होतव्यमिति । होतव्यञ्च होतव्यमिति विचार्यते ।
प्रमाथैवेत्युत्तत्त्वपरीक्षणं विचारः । “पूर्वन्तु भाषा-
याम्” पा० विचार्यमाणानां पूर्वमेव पुनते । अहितुंश्च
रज्जुर्तु । प्रयोगापेक्षत्वं पूर्वत्वम् । इह भाषाग्रह-
णात् पूर्वयोगस्य नृसीति ज्ञायते । “प्रतिश्रवणे च” पा०
वाक्यस्य टेः सुतोऽभ्युपमे प्रतिज्ञाने श्रवणाभिसुख्ये
च । गां मे देहि भो हन्तश्चे ददासि । नित्यः
शब्दो भवितुमर्हति । देवदत्त ! किमात्यश्च । “अनुदात्तं
प्रश्नान्ताभिपूजितयोः” पा० अनुदात्तः सुतः स्यात् ।
दूराङ्गूतादिषु सिद्धस्य सुतस्यानुदात्तत्वमात्रमनेन विधी-
यते । अग्निभूतश्च इ । षट्श्च उ । अग्निभूते षटो एतयोः
प्रश्नान्ते षट् अनुदात्तः सुतः । शोभनः खल्वसंभवावकश्च
“चिदिति चोपमार्थे प्रयुज्यमाने” पा० वाक्यस्य षट्-
नुदात्तः सुतः । अग्निचिद्व्यायाश्च । अग्निचिद्वि भा-
यात् उपमार्थे किम् कथञ्चिदाह । प्रयुज्यमाने किम्
अग्निर्मायवको भायात् “उपरिखिदासोति च” पा०
टेः सुतोऽनुदात्तः स्यात् । उपरिखिदासीत् । अक्षः
खिदादीर्दित्यत्र तु विचार्यमाणानामित्यनुदात्तः सुतः ।
“स्वरितमाज्जोडितेऽस्त्रयासम्भितिकोपकुल्यनेषु” पा० स्वरि-
तः सुतः स्यादाज्जोडिते परेऽस्त्रयादौ गत्ये । अस्त्र-
यायास्व अभिरूपकश्च अभिरूपक रित्तन्त व्याभिरूप्यम् ।
सम्भितौ । अभिरूपकश्च अभिरूपक शोभनोऽसि । कोपे ।
अविनीतकश्च अविनीतक इदानीं चाख्यसि जालम् ! ।
कुल्यने । शाक्तीकश्च शाक्तीक रित्ता ते शक्तिः । “चि-
दाशीः प्रेषेण तिङाकाङ्गम्” पा० आकाङ्गस्य तिङन्तस्य
टेः स्वरितः सुतः स्यात् आचारभेदे आशिषि प्रेषेण
गम्यमानेषु । स्वयं ह रघेन यातिश्च उपाध्यायं पदातिं
गमयति । प्रार्थनायाम् । पुतांश्च लपसीदश्च धनञ्ज तात ।
व्यापारणे । कटं कुश्च अस्मि गच्छ । आकाङ्गं किम्